

İDARENİN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA SUÇ DUYURUSUNUN İPTALİ İSTEMİ

Özet: Kurumların, tâbi oldukları kanunlardan kaynaklı yetki ve görevlerine istinaden ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına yazılı başvuruda bulunulması yönündeki işlemleri, idarenin ceza yargılaması alanına ilişkin olarak tesis ettikleri, ceza kovuşturmasının başlangıcını oluşturan ve tek başına ilgililerin hukuki durumlarında değişiklik yaratmayan ve bu niteliği itibariyle de idari davaya konu edilemeyecek işlemlerdir. Davacı hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunulmasına ilişkin Kurul kararı, kesin ve yürütülebilir nitelikte bir idarî işlem niteliğini taşımadığından davanın esasının incelenme olanağı bulunmamaktadır.

T.C.

Danıştay 13. Dairesi

E: 2011/1527 K: 2011/2296 K.T.: 16.05.2011

Davacı: ... T.A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı

Vekili: Av. ...

Davalı: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Davanın Özeti: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (Kurul) 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 162. maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin 17.02.2011 tarih ve 4070 sayılı kararının iptali istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hâkimi Mehmet BOZDOĞAN'ın Düşüncesi : İdarî davaya konu edilemeyecek nitelikte işlemde doğan uyuşmazlık nedeniyle açılan davanın incelenmeksizin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, 2577 sayılı Yasa'nın 14.maddesi uyarınca Tetkik Hâkiminin raporu ve açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü;

Dava; davacı banka hakkında 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 162. maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına suç

duyurusunda bulunulmasına ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (Kurul) 17.02.2011 tarih ve 4070 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idarî dava türleri sayılmış ve iptal davaları, idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmış; Kanun'un dava dilekçesi üzerinde yapılacak ilk incelemeye ilişkin düzenleme yapan 14. maddesinin 3/d bendinde ise, dava dilekçesinin idarî davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönünden de inceleneyeceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği gibi idarî işlem, idarî makamların kamu gücü ve kudreti ile hareket ederek, idare işlevine veya idare hukuku alanına ilişkin olarak yaptıkları ve çeşitli hak ve/veya yükümlülükler doğuran tek yanlı irade açıklamaları olarak tanımlanmaktadır. 2577 sayılı Kanunun yukarıda alıntısı yapılan 14. maddesinin 3/d bendi uyarınca, idarî yargı yerlerinde ancak, tek yanlı irade açıklaması ile tesis edilen, başka bir makamın onayına gerek kalmadan ilgililerin hukuki durumlarında değişiklik yapabilen kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikteki bu işlemlerin iptali istemiyle dava açılabilmekte, aksi halde Kanun'un 15/1-b maddesi uyarınca davanın reddine karar verilmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda, ilgili yasal düzenleme de dikkate alınarak iptali istenilen işlemin dava konusu edilebilecek nitelikte bir işlem olup olmadığının tartışılması gerekmektedir.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun "Kovuşturma Usulü" konusunu düzenleyen üçüncü bölümünün "Yazılı Başvuru ve Müdahale" başlığını taşıyan 162. maddesinde, "Bu Kanunda belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması, Kurum (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) veya Fon (Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu) tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Ancak, 160. maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturmalar Kurum'un veya Fon'un yazılı bildirimi üzerine veya gecikilmesinde sakınca görülen hallerde re'sen Cumhuriyet savcılarınca yapılır ve Kurum ve Fon haberdar edilir. Bu fıkra uyarınca

yapılan soruşturmalar neticesinde açılan kamu davalarında, Kurumun veya Fonun başvuruda bulunması halinde, bunlar başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanırlar.” hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; ... isimli şahsın vermiş olduğu şikâyet dilekçesinde belirttiği ... Bank T.A.Ş.’nin (Banka) bağlı ortaklığı ... International Banking Unit. Ltd’nin (Eski unvanı ... Bank Off-shore Ltd.) faaliyetleri ile ilgili olarak Kurum denetim elemanlarınca yapılan inceleme neticesinde düzenlenen 03.09.2010 tarih ve R-20,R-5 sayılı rapora konu edilen davacı Bankanın, 5411 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 01.11.2005 tarihinden sonra yeni mevduat hesapları açılmasına ilişkin Kanunun 60. maddesinin 6. fıkrası kapsamına giren eylemleri nedeniyle nihaî takdir, soruşturma aşamasında toplanacak bilgi, belge, bulgu ve diğer deliller çerçevesinde adlî merciilere ait olmak üzere aynı kanunun 162. maddesinin 1. fıkrası uyarınca ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına ilişkin dava konusu işlemin tesis edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda alıntısı yapılan mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; kurumların, tâbi oldukları kanunlardan kaynaklı yetki ve görevlerine istinaden ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına yazılı başvuruda bulunulması yönündeki işlemleri, idarenin ceza yargılaması alanına ilişkin olarak tesis ettikleri, ceza kovuşturmasının başlangıcını oluşturan ve tek başına ilgililerin hukuki durumlarında değişiklik yaratmayan ve bu niteliği itibarıyla de idari davaya konu edilemeyecek işlemlerdir.

Bu durumda, davacı hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunulmasına ilişkin Kurul kararı, kesin ve yürütülebilir nitelikte bir idarî işlem niteliğini taşımadığından davanın esasının incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 15/1-b maddesi uyarınca davanın incelenmeksizin reddine, aşağıda dökümü yapılan 81,30-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta gideri ile kullanılmayan 30,30.-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi halinde davacıya iadesine, 16.05.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.